

31 JANUARI 2018

Taalstimulering bij kinderen en jongeren in de vrije tijd

Inhoud

1.	Inleiding	4
<hr/>		
2.	Aan de slag met de organisatie van een zomerschool	6
<hr/>		
2.1.	Verken het terrein	6
2.2.	Locatie	7
2.3.	Bepaal je doelstelling	8
2.4.	Bepaal een duidelijke vorm	8
<hr/>		
2.4.1.	Categoriale aanpak	8
2.4.2.	Geïntegreerde aanpak	9
<hr/>		
2.5.	Bepaal je doelgroep	10
<hr/>		
2.5.1.	Anderstalige kinderen (oudkomer/nieuwkomer) – laagtaalvaardige Nederlandstalige kinderen.	10
2.5.2.	Leeftijdscategorie	10
2.5.3.	Taalniveau	11
2.5.4.	Capaciteit	11
2.5.5.	Hoe stel je de groepen samen?	11
<hr/>		
2.6.	Stel je team samen	12
<hr/>		
2.6.1.	Profiel van de teamleden	12
2.6.2.	Wervingskanalen	13
2.6.3.	Soorten vergoedingen	14
<hr/>		
2.7.	Werf je doelgroep	14
<hr/>		
2.7.1.	Inschrijvingsbeleid	16
<hr/>		
2.8.	Zoek partners	17
2.9.	Bepaal jouw budget	18
<hr/>		
2.9.1.	Inkomsten	18
2.9.2.	Uitgaven	19
<hr/>		
2.10.	Kies de methodieken	20
2.11.	Zorg voor een krachtig partnerschap met ouders	21

2.11.1. Voor de aanvang van de zomerschool	21
2.11.2. Tijdens de zomerschool	21
2.11.3. Slotfeest	22

2.12. Bepaal de rol van de thuistaal	23
2.13. Motiveer, evalueer en stuur bij	25

---

3. Overzicht bestaande zomerscholen (januari 2018)	27
--	----

---

4. Interessante links	29
-----------------------	----

---

5. Referenties	30
----------------	----

---

1. Inleiding

Veel organisaties en openbare besturen zetten in op taalstimulering van kinderen en jongeren in de vrije tijd. Je kan dit op een impliciete en expliciete manier aanpakken. Binnen het reguliere vrijetijdsaanbod kan je taalontwikkeling bij kinderen en jongeren in de dagelijkse werking integreren. Anderzijds kiezen organisaties en openbare besturen voor een zeer doelbewuste manier van taalstimulering. De opstart van een zomerschool is zo'n expliciete manier om rond taalstimulering te werken, al gebeurt de aanpak ook op een speelse manier.

Voor wie?

Dit draaiboek biedt inspiratie voor individuen, organisaties, scholen en lokale besturen die een zomerschool in hun gemeente willen oprichten. Ervaren zomerschoolwerkingen kunnen eventueel bepaalde zaken binnen hun werking bijsturen. Voor de provinciale uitwisseling over de zomerscholen in West-Vlaanderen¹ is het draaiboek een bron van kennisdeling.

Wat vind je terug in dit draaiboek?

Binnen dit draaiboek vind je richtlijnen en aandachtspunten voor de opstart van een zomerschool: zowel inhoudelijk, thematisch, organisatorisch als praktisch. We besteden ook de nodige aandacht aan verankering en eventuele valkuilen.

Het draaiboek bevat goede voorbeelden uit de literatuur en uit praktijkervaringen van West-Vlaamse zomerscholen. Dit draaiboek is dan ook tot stand gekomen in samenwerking met de West-Vlaamse zomerscholen. Hun ervaring, tips en aanpak kunnen je helpen weloverwogen keuzes te maken (bv. naar doelstellingen, doelgroep, samenwerkingen, ...). We staven de inhoud met praktijkvoorbeelden uit West-Vlaanderen en vullen aan met een aantal concrete tips en tricks.

Dit is geen kant-en-klaar handboek dat je van stap A tot stap Z kan volgen om een zomerschool te organiseren. Veel van de invulling hangt immers af van de lokale context en het beoogde doel van de werking.¹

“Het warm onthaal tijdens de zomerschool is essentieel! We proberen de ouders te bereiken door 's morgens, wanneer ze de kinderen brengen, een koffie en een koekje aan te bieden maar vooral: een luisterend oor te bieden.” (Zomerschool Kortrijk)

¹ De provinciale uitwisseling Zomerscholen in West-Vlaanderen is tot stand gekomen in 2012. De uitwisseling is een jaarlijks of tweejaarlijkse bijeenkomst waarbij zomerscholen hun kennis en ervaring met elkaar delen en nieuwe samenwerkingsverbanden aangaan.

¹ Bronnen draaiboek: Roels B, 'Taalstimulering bij kinderen en jongeren in hun vrije tijd'; Kruispunt Migratie-Integratie. 'Taalinitiatieven voor anderstalige kinderen in Oost-Vlaanderen' ontwikkeld door de medewerkers van Odice in samenwerking met de lokale integratiediensten. Sinds 1 januari 2015 behoren het Kruispunt Migratie-Integratie en Odice tot het Agentschap Integratie en Inburgering.

Bekijk het volledige stappenplan of klik op 1 onderdeel voor specifieke tips.

VERKEN HET TERREIN

ZOEK EEN LOCATIE

DOELSTELLING EN VORM

WERF DE DOELGROEP

STEL EEN TEAM SAMEN

BEPAAAL DE DOELGROEP

ZOEK PARTNERS

BUDGET

METHODIEKEN

EVALUATIE

THUISTAAL

OUDERS

2. Aan de slag met de organisatie van een zomerschool

2.1. Verken het terrein

Stem het aanbod van de zomerschool af op de behoeftes van je doelgroep. Voor de oprichting van de zomerschool is het dan ook belangrijk om na te gaan wat die noden zijn. Via een omgevingsanalyse krijg je een zicht op bestaande hiaten die gesignaleerd worden vanuit andere organisaties, het werkveld, de doelgroep, ...

Een omgevingsanalyse kan gebaseerd zijn op kwantitatieve en kwalitatieve input. Deze input kan je verzamelen via volgende kanalen:

- De lokale Integratie en Inburgeringsmonitor (LIIM): omgevingsindicatoren die het lokale inburgerings-en integratiegebeuren in kaart brengen.
- Steunpunt Sociale Planning West-Vlaanderen: een omgevingsanalyse van een gemeente of regio of cijfers op buurt- of wijkniveau.
- Het Agentschap Integratie en Inburgering: cijfers omtrent de instroom en doelgroep inburgering van een gemeente, stad of regio.
- Gesprekken met scholen, brugfiguren, zorgcoördinatoren, de jeugddienst, de sportdienst, de bibliotheek, de integratieambtenaar, praatgroepen, toeleiders in diversiteit³ of brugfiguren, LOI-verantwoordelijken,...
- Noden en behoeftes detecteren kan je aan de hand van laagdrempelige methoden: een stuurgroep, tevredenheidsenquête, focusgroep, evaluatieformulieren, informele gesprekken, observaties,...

Op basis van de analyse **breng je noden, behoeftes en interesses van de doelgroep in kaart waarop je je aanbod kan afstemmen**. Je kan dit ook doen om je bestaand aanbod te **evalueren en nieuwe ideeën** op te doen. Het is zinvol om een dergelijke analyse met regelmaat uit te voeren, gezien de veranderende realiteit. Een omgevingsanalyse kan ook een hulpmiddel zijn om de visie en doelstelling van de zomerschool te bepalen.

Door het bestaande vrijetijdsaanbod goed te screenen kan je al een aantal **drempels vermijden**. Zorg er voor dat de zomerschool:

- zowel fysiek als in tijd zo toegankelijk mogelijk is;
- goed bereikbaar is met openbaar vervoer;
- voldoende binnen- en buitenruimte heeft;
- niet samen valt met andere initiatieven en activiteiten, ...

---

³ Toeleiders in diversiteit, in sommige steden of gemeenten ook wel brugfiguren of opbouwwerkers genoemd, zijn eerstelijnsdienstverleners die een brug leggen tussen mensen van buitenlandse herkomst en de diensten en organisaties in de stad of de gemeente. De toeleiders in diversiteit zorgen ervoor dat mensen van buitenlandse herkomst toegang hebben tot de hulp- en dienstverlening waar ze recht op hebben en een antwoord krijgen op de grote en kleine vragen die ze hebben. Ze gaan mee op stap, tonen de weg, letterlijk en figuurlijk, online en offline, en motiveren en informeren.

2.2. Locatie

Een zomerschool kan doorgaan in jeugdlokalen, scholen,... Bij de keuze van een locatie is het belangrijk om rekening te houden met toegankelijkheid voor alle deelnemers, maar ook met het gewenste speleffect.

Uit de praktijk:

Het aantal anderstalige kinderen in de basisscholen van Roeselare nam sterk toe. Dit werd gevolgd via de cijfers uit het bevolkingsregister, maar ook via het lokaal overleg platform (LOP). Om hierop in te spelen startte Roeselare met de Wiebelweek: een themaweek met Nederlands als insteek.

Een geschikte locatie vinden was een zoektocht met vallen en opstaan. De Wiebelweek startte vanuit leegstaande lokalen in een muziekschool. Ondertussen werd in samenspraak met het lokaal overlegplatform een beurtrol tussen de verschillende scholen in Roeselare opgezet. Zo stelt elk jaar een andere school lokalen ter beschikking van de Wiebelweek. Voor de Wiebelweek zijn volgende elementen belangrijk bij de locatiekeuze:

- een grote ruimte, bv. sporthal voor gezamenlijke momenten
- een zestal klassen
- buitenruimte om te spelen
- kleutertoiletten
- ruimte om materiaal op te bergen
- ruimte voor leerkrachten en medewerkers
- een ruimte waar iedereen kan eten

Wiebelweek Roeselare

Ter inspiratie:

- Hoe maak je van een gewone speelplaats, een uitdagende, avontuurlijke en natuurlijke speelplek?
- Infociche 'Speelaanbod op openbaar terrein'
- De 7 b's van toegankelijkheid: dit is een instrument dat vaak in scholen ingezet wordt om ouderbetrokkenheid te screenen en via een actieplan te verhogen. Evenzeer is het inzetbaar binnen het vrijetijdsaanbod.
- Daarnaast is ook "het participatiehuis" een interessant instrument (meer info en ondersteuning te verkrijgen bij AgII).
- Een divers publiek bereiken - vrije tijd
- Toegankelijkheidsscan

Tip : Maak je zomerschool zo toegankelijk mogelijk voor alle deelnemers en ouders. Raadpleeg hier zeker een aantal werkinstrumenten voor (zie verder).

2.3. Bepaal je doelstelling

Bij de voorbereiding van het opstarten van een zomerschool is het belangrijk om (een) duidelijke **doelstelling(en)** voorop te stellen. Waarom wil je een zomerschool oprichten? De meest voorkomende redenen zijn:

- **Spreekdurf** van de jongeren en kinderen verhogen en dus ook werken aan hun zelfvertrouwen.
- De kinderen en jongeren een **positieve band** laten krijgen met de Nederlandse taal, door ervoor te zorgen dat de taal niet enkel als schooltaal wordt gezien. Schooltaal en speeltaal vullen elkaar juist aan.
- De **mondelijke taalvaardigheid** bij anderstalige kinderen onderhouden en verbeteren om zo een mogelijk **'zomerverlies'** tegen gaan.
- De dagelijkse taalvaardigheid van het Nederlands verbeteren.
- Kinderen, jongeren en ouders **kennis** laten maken met het lokale **vrijetijdsaanbod om zo een toeleiding naar het reguliere vrijetijdsaanbod te stimuleren**.
- Tijdens de vakantie **zinnvolle vrijetijdsbesteding** aanbieden.
- Het **sociaal netwerk** van de kinderen en jongeren uitbreiden.

Je kan kiezen voor één of meerdere doelstellingen. Afhankelijk van de vooropgestelde doelstelling, kan ook het aanbod en de aanpak/vorm/methodiek variëren. Evalueer en stuur deze doelstellingen regelmatig bij. Zie hiervoor hoofdstuk 2.12 "Motiveer, evalueer en stuur bij".

2.4. Bepaal een duidelijke vorm

2.4.1. Categoriale aanpak

Een categoriale aanpak betekent dat een organisatie investeert in een afzonderlijk aanbod voor anderstalige kinderen. De voornaamste redenen die worden aangehaald om een afzonderlijk aanbod te organiseren zijn:

- De kinderen en jongeren voelen zich **veilig**.
- Beperkte **draagkracht** van het **regulier aanbod** (bv. speelpleinwerking heeft onvoldoende middelen, onervaren monitoren,...) waardoor de deelname van anderstalige nieuwkomers soms te belastend is.
- **Taalkennis Nederlands** van anderstalige kinderen is te beperkt om deel te nemen binnen een reguliere werking.

Uit de praktijk:

"Onze zomerschool is een (hoofdzakelijk) categoriale voorziening. Dit hangt samen met de werking van onze vzw die zich richt op mensen met migratieachtergrond. We vinden het ook wel belangrijk om een veilige omgeving te creëren voor nieuwkomers. Het samenzijn met lotgenoten en het feit dat iedereen in dezelfde situatie zit, is en de taal nog moet leren, geeft een samenhangsgevoel. Via het Taalbad Frans proberen we nu om ook Vlaamse kinderen aan de zomerschool te laten deelnemen."

Zomerschool Oostende

2.4.2. Geïntegreerde aanpak

De organisatie investeert vooral in aandacht voor een anderstalige thuiscontext binnen het regulier aanbod (bv. speelpleinwerking). Anderstalige kinderen die deelnemen aan dit regulier aanbod leren veel Nederlandse op een impliciete en niet-intentionele manier.

Mogelijke **redenen** om voor een geïntegreerd aanbod te kiezen:

- **Impliciete taalverwerving:** kinderen komen op een speelse manier in contact met elkaar, wat hun woordenschat uitbreidt en hun spreekdurf verhoogt.
- Snellere **toeleiding** naar **vrije tijd**.

Als je kiest voor een geïntegreerde aanpak, moet het aanbod voldoende toegankelijk zijn voor de specifieke doelgroep. De begeleiders hebben best voldoende kennis van of ervaring in omgang met meertalige kinderen.

Uit de praktijk:

“Aanvankelijk werden in Izegem in de voormiddag taalactiviteiten georganiseerd in kleine groep. In de namiddag namen de kinderen deel aan de activiteiten van de reguliere speelpleinwerking. Op die manier probeerden we het oefenterrein te vergroten. De kinderen die al een beetje Nederlands spraken, konden vrij vlot deelnemen aan de activiteiten. De kinderen die nog geen/amper Nederlands spraken, liepen wat verloren. Hierdoor misten we ons doel. Daarnaast waren de animatoren van de reguliere speelpleinwerking niet opgeleid om met anderstalige kinderen om te gaan. We merkten dat de kinderen uitkeken naar de voormiddagactiviteiten in kleine (homogene) groepen. Daarom beslist we om voortaan de taalactiviteiten gedurende de ganse dag te plannen. De anderstalige kinderen spelen wel met de kinderen van de reguliere speelpleinwerking tijdens de voor- en na-opvang en over de middag. Dit gaat veel beter en het bevordert het geluk van de kinderen.”

Babbelkamp Izegem

2.5. Bepaal je doelgroep

De doelstelling die je als zomerschool voor ogen houdt, bepaalt in grote mate de doelgroep. Je kan je doelgroep aan de hand van verschillende criteria bepalen.

2.5.1. Anderstalige kinderen (oudkomer/nieuwkomer) – laagtaalvaardige Nederlandstalige kinderen.

In West-Vlaanderen richten de meeste zomerscholen zich op **anderstalige kinderen** die in hun gemeente school lopen, zowel **oud-** als **nieuwkomers**⁴. Dit kunnen ook anderstalige kinderen zijn die niet in de gemeente zelf wonen maar er wel school lopen. De meeste zomerscholen geven hierbij graag voorrang aan nieuwkomers. Doordat de ontwikkeling van de taalkennis bij deze doelgroep nog maar in de beginfase zit, wordt die dikwijls als prioritaire doelgroep gezien.

Er zijn ook een aantal zomerscholen die kiezen voor een **heterogene samenstelling** en bewust kiezen om de zomerschool op te richten voor nieuwkomers en Nederlandstalige kinderen met een lage taalvaardigheid. Deze keuze wordt gemaakt omdat deze kinderen vaak voor dezelfde talige uitdagingen staan.

Uit de praktijk:

“In Izegem waren aanvankelijk Nederlandstalige en anderstalige kinderen welkom in de zomerschool. Door de vrij grote instroom van anderstalige kinderen, hebben we de keuze gemaakt om gedurende die 2 weken Zomerschool de nadruk te leggen op anderstalige kinderen. Dit zorgt ervoor dat het taalniveau van de activiteiten beter aansluit bij dat van de kinderen. Bij Nederlandstalige kinderen ligt het niveau meestal hoger. De laagtaalvaardige Nederlandstalige kinderen kunnen wel deelnemen aan de Babbeldoos, een taalstimuleringsproject voor kinderen tijdens het schooljaar.”

Babbelkamp Izegem

2.5.2. Leeftijdscategorie

Het is ook belangrijk om vast te leggen **welke leeftijdscategorie** je wil bereiken.

In West-Vlaanderen zie je dat zomerscholen zich hoofdzakelijk richten op volgende leeftijdscategorieën en/of een combinatie van de volgende categorieën:

- 3-5 jaar, kleuter onderwijs
- 5-12 jaar, lager onderwijs
- kinderen vanaf 3e kleuter tot 2e leerjaar (taalgevoelige periode)
- 13-18 jaar, secundair onderwijs
- Volwassenen

De meeste zomerscholen geven voorrang aan kinderen met de leeftijdscategorie 3^e kleuter tot eerste jaren van het lager onderwijs, aangezien dit de meest taalgevoelige periode is. Er zijn ook zomerscholen

⁴ Een oudkomer is een persoon die al langer dan een jaar in België woont en ingeschreven is in het Rijksregister. Een nieuwkomer is een persoon die zich onlangs en voor minder dan een jaar in België heeft gevestigd.

die op dezelfde locatie Nederlandse lessen voor volwassenen aanbieden tijdens de zomermaanden. Een aantal zomerscholen werkt, afhankelijk van de context waar ze zich in bevinden, een aanbod uit voor meerdere leeftijdscategorieën.

2.5.3. Taalniveau

Zomerscholen kunnen er bewust voor kiezen om een voorkeur te geven aan kinderen of jongeren die een beperkt taalniveau hebben. Dit gebeurt best in afstemming met de basisscholen en de zorgcoördinatoren. Zij zijn belangrijke partners om de doelgroep te werven en zij hebben een correct beeld over de taalkennis van hun 'toegeleide' leerlingen. (Meer info hierover onder 2.7. Zoek partners)

2.5.4. Capaciteit

Zomerscholen kiezen soms bewust voor een **maximumcapaciteit**. Dit heeft hoofdzakelijk te maken met praktische redenen (bv onvoldoende begeleiders of financiële middelen voor een grootschalig project, fysieke ruimte).

Tip: Het kan ook interessant zijn om via het Agentschap Integratie en Inburgering cijfergegevens op te vragen van de instroom van anderstalige nieuwkomers in de gemeente. Op basis van deze cijfers kan je je aanbod uitbouwen of bestaande zomerscholen aanpassen.

2.5.5. Hoe stel je de groepen samen?

Als zomerschool kan je beslissen om de kinderen of jongeren in kleinere groepen in te delen. In West-Vlaanderen gebeurt dit afhankelijk van de grootte van de groep. Dit zijn een aantal mogelijke criteria die mee de indeling van de groepen kunnen bepalen:

- Leeftijd
- Studiejaar
- Interesse in de activiteiten
- Taalniveau

Uit de praktijk:

“Eigenlijk richten we ons tot alle anderstalige kinderen en volwassenen in leper (met misschien een lichte focus op nieuwkomers) via OCMW, huiswerkklas, onderwijs, alle mogelijke kanalen. Er is geen beperking qua leeftijd, het hangt af van de beschikbare vrijwilligers om eventuele groepen op te splitsen.”

Zomerschool leper

“Wij delen de groepen bij elke activiteit opnieuw in. Vaak gebeurt de indeling per toeval aan de hand van een spel. Zo leert iedereen samenwerken.”

Taalsprong Tielt

2.6. Stel je team samen

Bij de oprichting van een zomerschool heb je een goed draaiend team nodig dat een mandaat heeft en een groot engagement en betrokkenheid vertoont. Zonder deze basisingrediënten heeft een zomerschool geen slaagkans.

Zowel de organisatoren (oprichters) van de zomerscholen, als de teamleden zijn erg divers.

Organisatoren kunnen tal van organisaties zijn zoals schoolopbouwwerk, organisaties die werken rond kansarmoede, het OCMW, lokale besturen, flankerend onderwijs,... In West-Vlaanderen is de inbedding zeer gevarieerd.

De **teamleden** van de zomerscholen bestaan hoofdzakelijk uit:

- Beroepskrachten
- Leerkrachten of leerkrachten op rust
- Logopedisten
- Vrijwilligers
- Jobstudenten
- Studenten in opleiding
- Monitoren

2.6.1. Profiel van de teamleden

Bij de **werving** van teamleden is het belangrijk om binnen de **visie** van de zomerschool, duidelijke **verwachtingen** voorop te zetten en ook af te toetsen bij de kandidaat of hij/zij dezelfde visie deelt. Daarnaast kan je aan de hand van een functiebeschrijving aftoetsen of de kandidaten over het juiste **profiel** en **competenties** beschikken. Het is een valkuil dat de selectie onvoldoende grondig gebeurt.

Het is erg belangrijk om **duidelijke afspraken** te maken **met de begeleiders**. Deze afspraak kan je op vastleggen via ondertekening van een:

- vrijwilligersovereenkomst;
- overeenkomst waarin de afspraken omschreven staan, bijvoorbeeld een minimumengagement;
- deontologische code en een akkoord met de visie van de zomerschool.

Ter inspiratie:

- Voorbeeld van een [vrijwilligersovereenkomst](#)
- [Slim Vrijwilligen](#), een inspiratieboekje rond de vrijwilligerswetgeving

Uit de praktijk:

Een voorbeeld van een [engagementsverklaring](#) die Tielt tijdens Taalsprong gebruikt.

Taalsprong Tielt

“Voorzie duidelijk een plan van aanpak met hierbij telkens een timing. Bij de werking van de Wiebelweek werven we leerkrachten die willen begeleiden via de scholen in Roeselare.

Er wordt meerdere keren samen rond de tafel gezeten met de deelnemende leerkrachten om zo alle verwachtingen en voorbereidingen op 1 lijn te krijgen.

Naast leerkrachten voorzien we ook jobstudenten. Zij krijgen voor de start van de werking een duidelijk draaiboek met daarin een dagplanning, uurrooster, weekoverzicht, duidelijke afspraken, enz. Verder wordt er tijdens de Wiebelweek zelf ook telkens een schema voorzien waarop de taken per monitor opgesplitst staan zodat iedere monitor zijn eigen verantwoordelijkheid heeft.”

Wiebelweek Roeselare

2.6.2. Wervingskanalen

Een aantal zomerscholen hebben een **partnerschap met de basis- en secundaire scholen** in de gemeente/stad. Op basis van dit partnerschap kan er in overleg gekeken worden of er leerkrachten of studenten interesse hebben om deel te nemen als begeleider aan de zomerschool.

Een aantal zomerscholen in West-Vlaanderen doen een beroep op studenten uit de **lerarenopleiding of uit de opleidingen sociaal werk**. Dit kan in het kader van een stage-opdracht, maar even goed als vrijwilliger of monitor. De grote meerwaarde van deze kandidaten is dat ze al een zekere pedagogische achtergrond hebben.

Andere mogelijke wervingskanalen zijn:

- Mond-aan-mondreclame
- Sociale media: Facebook, WhatsAppgroepen...
- Brochures
- Huiswerkklassen
- Vrijwilligersorganisaties
- Eigen website, website hogescholen, website gemeente,..
- Stadskrant
- Wervingsfilmpje
- Lokaal jeugdwerk
- ...

Ter inspiratie:

Op speelplein.net vind je tips over:

- [hoe je nieuwe animatoren kan werven](#);
- mogelijke wervingsacties, bv. via een [flyer](#) of een [wervingsbrief](#) gericht aan alle secundaire scholen in de buurt.

2.6.3. Soorten vergoedingen

De oprichting van een zomerschool vereist ook financiële middelen. Zo is het voor aanvang van de zomerschool cruciaal te bepalen hoe je de teamleden zult financieren. In West-Vlaanderen zien we verschillende opties:

- Onbezoldigd
- Vrijwilligersvergoeding
- Onkostenvergoeding (verplaatsing, maaltijden,...)
- Loon via vakantiejob
- Bezoldigd als onderdeel van een job (vooral voor initiatiefnemers)

Via de [website](#) van Vlaanderen Vrijwilligt kan je meer informatie vinden over de wetgeving bij het werken met vrijwilligers. In de meeste steden en OCMW 's is er ook een vrijwilligersverantwoordelijke die organisaties hierin verder ondersteunen.

Ter inspiratie:

[Wegwijsbrochure bij de zoektocht naar vrijwilligers](#) (opmaak vacature, onthaal,...)

Uit de praktijk:

“Het team van de zomerschool Oostende bestaat uit beroepskrachten (2,5 VTE waarbij 1 VTE tijdelijk aangeworven wordt voor de zomerschool en 1,5 VTE vast personeel is van SDV), 19 vrijwilligers en 9 studenten uit de lerarenopleiding van Vives. Dit team staat in voor ongeveer 150 deelnemers.”

Zomerschool Oostende

2.7. Werf je doelgroep

In het kader van toeleiding van kinderen en jongeren naar de zomerschool zie je dat er in West-Vlaanderen vooral wordt ingezet op **lokale wervingskanalen**. De scholen, zowel basis als secundair, spelen een erg belangrijke rol in de toeleiding van kinderen en jongeren.

Naast de partners in onderwijs zijn er nog een aantal organisaties die mee instaan voor de toeleiding:

- Schoolopbouwwerk
- Brugfiguren of toeleiders in diversiteit
- Buurt- of straathoekwerkers
- OCMW
- Jeugddienst
- Sportdienst
- Organisaties die ondersteuning bieden rond huiswerkbegeleiding, zoals bv. Katrol
- Buddywerking
- Bestaande taalstimuleringsinitiatieven
- Agentschap Integratie en Inburgering (AgII)

- ...

Belangrijk bij de toeleiding:

- Stem met deze toeleidende partners goed af wat hun **verwachtingen** zijn, maar ook wat jij als organisator van de zomerschool verwacht van de deelnemers.
- Maak concrete afspraken over de manier van toeleiding: neem je telefonisch contact op? Kom je mee inschrijven? Naar wie kan je bellen of doorverwijzen?
- Leg uit welke doelstelling je voorop stelt, wie de doelgroep is,... Dit zorgt voor o.a. duidelijke communicatie naar de ouders van de kinderen toe (casus verwachtingen vorderingen, schoolse taalvaardigheid).
- Ontwerp een **folder, Facebookpagina en ander relevant promotiemateriaal** dat je kan gebruiken.
- Screen je promotiemateriaal op **toegankelijkheid**: duidelijke taal, visualisatie, vertalingen, enz.

Uit de praktijk:

“In Izegem werven we de doelgroep aan de hand van een flyer, brochure, website, Facebookpagina. Daarnaast spreken we de mensen gericht aan. Er is een nauwe samenwerking met de medewerkers van het OCMW en het Lokaal Opvang Initiatief (LOI). Daarnaast kunnen wij via de andere taalstimuleringsprojecten de juiste gezinnen aanspreken en hen motiveren om deel te nemen. De meeste doorverwijzingen gebeuren via het LOI. Deelnemen is dan ook gratis. Er zijn verschillende inschrijvingsmogelijkheden: telefonisch, persoonlijk in het vrijetijdspunt, via e-mail of via het online inschrijvingsformulier.”

Babbelkamp Izegem

“De toeleiding van de doelgroep voor Wiebelweek gebeurt voornamelijk via de scholen. Wij maken flyers op en bezorgen deze aan de scholen. De zorgcoördinatoren worden gericht aangeschreven met de vraag om de gezinnen uit de doelgroep toe te leiden/in te schrijven. Zij bezorgen de gegevens van deze gezinnen aan ons waarna wij vervolgens voor de werking op huisbezoek gaan alvorens de Wiebelweek start. Inschrijven kan ook via de website van de stad en in het vrijetijdspunt. Voor de huisbezoeken doen wij een beroep op diverse brugfiguren om langs te gaan.”

Wiebelweek Roeselare

Flyer en affiche Babbelkamp Izegem

Flyer zomerschool Kortrijk

Flyer Zomerspurt Roeselare

Folder taalsprong Tielt

Flyer en brochures van verschillende zomerscholen

Ter inspiratie:

Communicatietips in duidelijke taal:

- Screen je tekst op inhoud en vorm.
- Vertrek van de positie van de lezer, gebruik eenvoudige woorden, vrij van jargon.
- Schrijf korte zinnen en focus op praktische informatie.

- Haal eventueel expertise in huis. Verschillende organisaties geven vormingen over toegankelijk mondeling en schriftelijk taalgebruik en cultuurdiverse communicatie.

- Maak gebruik van ondersteunend materiaal zoals pictogrammen en beelden:

www.sclera.be

www.betavzw.be

www.pratenmetelkaar.be

Hou rekening met volgende zaken:

- Spreek mensen persoonlijk aan en geef ze gericht uitleg.
- Verspreid je informatie vindplaatsgericht. Zoek de juiste (informele) ontmoetingsplaatsen waar verschillende bevolkingsgroepen samen komen.
- Zet in op aangepaste distributiekanaalen en aangepaste mediakanalen zoals scholen, bibliotheken, (Turkse) bakker, halal slager, zelforganisaties, kinderopvang,....

2.7.1. Inschrijvingsbeleid

Het is erg relevant om een laagdrempelig **inschrijvingsbeleid** uit te werken. In de meeste zomerscholen gebeurt dit in nauwe samenwerking met zorgleerkrachten en leerkrachten van de verschillende scholen.

De **manier** waarop de **inschrijving** gebeurt kan variëren en kan je afstemmen met de betrokken scholen. Dit zijn enkele mogelijkheden:

- De (zorg)leerkrachten maken **promotie** en verwijzen door naar de organisatoren, die de effectieve inschrijving doen.
- De (zorg)leerkrachten **vullen samen** met de ouders de inschrijvingsfiche in en bezorgen die aan de organisatoren.
- De organisatoren doen **huisbezoeken** bij de kandidaat-deelnemers. De persoon die het huisbezoek aflegt, heeft best al een zekere vertrouwensband. Brugfiguren kunnen ook deze taak opnemen.
- De organisatoren van de zomerschool gaan langs op **oudercontacten** aan de schoolpoort, tijdens praatgroepen, etc. en spreken daar ouders aan.
- De inschrijving kan via het onthaal van het **gemeentehuis** of **OCMW**.
- ....

Een goed uitgewerkte **inschrijvingsfiche** is belangrijk, met de nodige aandacht voor duidelijke taal (zie communicatietips). In West-Vlaanderen worden de meeste inschrijvingsfiches in het Nederlands opgesteld. Het gesprek met de ouders kan plaatsvinden in het Nederlands, een andere contacttaal of via een (informele) tolk. Het is wel van groot belang om de inschrijvingsfiche met de ouders mondeling te overlopen en alles duidelijk uit te leggen.

Uit de praktijk:

[Inschrijvingsformulier](#)

Taalsprong Tielt

[Inschrijvingsformulier](#)

Zomerspurt Roeselare

Wat kan een inschrijvingsfiche bevatten?

- Inschrijvingsgegevens
- Contactgegevens van de ouders en informatie over de contacttaal tussen het kind en de ouders
- Toestemming om foto's te publiceren
- Medische fiche
- Enkele duidelijke afspraken
- De namen van de mensen die het kind mogen afhalen en/of afspraken rond hoe het kind naar huis gaat

Uit de praktijk:

“De brugfiguren in Oostende maken het project zomerschool bekend bij de ouders van de nieuwkomers. Ze spreken ouders aan bij de schoolpoort of gaan op huisbezoek. Ze verwijzen ouders door naar onze dienst of begeleiden ouders (individueel of in groep) om hun kinderen te komen inschrijven in de zomerschool. In een aantal scholen organiseren de brugfiguren koffiemomenten waarop we uitgenodigd worden om de zomerschool voor te stellen.”

Zomerschool Oostende

2.8. Zoek partners

In West-Vlaanderen worden een aantal zomerscholen georganiseerd vanuit lokale besturen. In bepaalde regio's worden de zomerscholen georganiseerd vanuit andere organisaties zoals bijvoorbeeld Samen Divers vzw (Oostende), Integraal vzw (Brugge),....

Het is interessant voor een organisatie die een taalinitiatief organiseert om samen te werken met andere diensten in de gemeente of stad. De ondersteuning die je via dit partnerschap kan krijgen, kan erg uiteenlopend zijn.

De soorten ondersteuning kan je onderverdelen in vier grote clusters:

Praktische ondersteuning

Onder praktische ondersteuning verstaan we de mogelijkheid tot het gebruik van infrastructuur, ondersteuning bij het administratieve luik (bv. inschrijvingen, kopieën nemen, uitlenen van spelmateriaal), ... Hiervoor doen de meeste zomerscholen beroep op volgende partners:

- Lokale besturen
- Sociaal huis
- Sportdienst
- Jeugdendienst (speelpleinwerking, Grabbelpas,...)
- Grafische dienst van de stad/gemeente
- Lokale spelotheken
- Lokale bibliotheken
- Academie voor muziek, woord en dans

- Kazou
- ....

Financiële ondersteuning

Lokale besturen ondersteunen zomerscholen vooral financieel. De zomerscholen in West-Vlaanderen gaan jaarlijks ook op zoek naar subsidies via tijdelijke, lokale, regionale of Vlaamse subsidiebronnen.

Toeleiding van deelnemers en team

Toeleiding van deelnemers gebeurt hoofdzakelijk via de lokale scholen, CLB's, brugfiguren, huiswerkklassen, speelpleinwerking, opvangcentra, OCMW, medewerkers stadsdiensten, andere organisaties die werken met mensen met een migratie-achtergrond. (Zie hierover ook hoofdstuk 2.6 'Werf je doelgroep'.)

De toeleiding van teamleden gebeurt hoofdzakelijk vanuit lokale scholen (basis en secundaire scholen), jeugddiensten, hogescholen, ...

Thematische ondersteuning

Organisaties kunnen je helpen met de organisatie van activiteiten tijdens de zomerscholen of ter voorbereiding van de zomerscholen. Dit gebeurt in West-Vlaanderen hoofdzakelijk door: Argos, zwembad, bibliotheek, sportclub, jeugdverenigingen, CVO, de jeugddienst en andere lokale vrijetijdsorganisaties. Samenwerken met vrijetijdsorganisaties kan ook helpen met een mogelijke toeleiding na de zomerschool. De deelnemers leren ook op die manier de werking kennen en nemen zo makkelijker deel aan de reguliere werking.

Uit de praktijk:

"Wij werken nauw samen met het OCMW en het LOI. Af en toe verwijzen de scholen kinderen door naar het Babbelkamp."

Babbelkamp Izegem

"Onze partners zijn een 5-tal vrijwilligers, het CVO Volwassenonderwijs, de speelpleinwerking, de bibliotheek en Argos vzw (volwassenonderwijs).

Zomerschool Ieper

2.9. Bepaal jouw budget

Vooraleer je aan de slag gaat met de organisatie van een zomerschool is het belangrijk op voorhand zicht te krijgen op de mogelijke uitgaven die hiermee gepaard gaan. Op die manier kan je een **financieel plan** uitwerken op basis van uitgaven en inkomsten.

2.9.1. Inkomsten

- Hoofdzakelijk **lokale subsidies**, die je ruim op voorhand kan afstemmen met lokale besturen.
- Het eventuele **inschrijvingsgeld** van de zomerschool.

De meeste gemeentes en steden voorzien ook de mogelijkheid om deel te nemen aan een verminderd tarief. Dit wordt meestal gekoppeld aan een vrijetijds- of Uitpas. Bij sommige zomerscholen is deelname gratis voor OCMW-cliënten of voor personen verbonden aan het LOI.

Sommige zomerscholen vragen inschrijvingsgeld als een soort waarborg tot deelname. Indien de kinderen elke dag deelnemen, krijgen de ouders het volledige of een deel van het inschrijvingsgeld terug.

Zorg ervoor dat het inschrijvingsgeld geen drempel vormt en dit haalbaar is binnen het bestedingspatroon van de doelgroep die je wilt bereiken.

Uit de praktijk:

“De kostprijs per deelnemer bedraagt 5 euro per dag. Je moet voor de ganse periode inschrijven, dus meestal bedraagt de kostprijs € 50. Voor kinderen die recht hebben op vrijetijdscheques of die verbonden zijn aan het LOI, is deelnemen gratis. Het project is opgenomen in de reguliere werking van de stad.”

Babbekamp Izegem

“Het grootste deel van ons budget gaat naar loonkosten, omdat we iemand in dienst nemen om de zomerschool mee te helpen voorbereiden en uitvoeren. Ook de jobstudenten worden betaald van dat budget. Wat niet in de afrekening zit, is de inzet van 1,5 voltijds equivalent van het vast personeel van SDV (Samen Divers Oostende) gedurende anderhalve maand.”

Zomerschool Oostende

“De kostprijs kunnen we zeer laag houden: er zijn enkel kosten voor drukwerk, vieruurtjes, volwassenonderwijs, en cadeaubonnen voor de vrijwilligers (25 euro/vrijwilliger). Dit komt in totaal op zo’n 1600 €. In 2017 werd dit betaald met de extra middelen die we van het kabinet Homans kregen in het kader van de vluchtelingenaanpak.”

Zomerschool Ieper

2.9.2. Uitgaven

- **Vergoeding** van teamleden of personeelskosten (zie hoofdstuk [2.5. Stel je team samen](#))
- **Werkingskosten:** administratieve kosten, huurprijs locatie, spelmateriaal, vervoer bij uitstappen, inkomprijs bij uitstappen, ...

Uit de praktijk:

Onze locatie is gratis. We werken niet met vrijwilligers dus moeten we hiervoor ook geen vergoeding voorzien. Een uitstap kost per kind 10 euro. Er wordt meestal maar 1 uitstap georganiseerd.

Babbekamp Izegem

Ter inspiratie:

- Infociche prijsbepaling: wat mag een dagje speelpleinwerking kosten?

2.10. Kies de methodieken

In de vrije tijd verwerven kinderen en jongeren (de Nederlandse) taal op een speelse, ontspannen, functionele en meer context gebonden manier dan op school. De zomerschool creëert de omstandigheden om, gebruikmakend van de kracht van impliciet leren, toch bewust en doordacht de taalontwikkeling van de kinderen en jongeren te stimuleren.

Het creëren van een rijke taalomgeving met een natuurlijk taalaanbod is de sleutel tot een succesvolle zomerschool. Ook het zorgen voor een speelse en niet-schoolse aanpak die aansluit bij de interesse van kinderen en jongeren wakkert de motivatie aan.² Door het betrekken van kinderen bij spel of sport, ontstaat meer interactie waardoor kinderen op een niet-intentionele manier Nederlands verwerven.

Tips³

- > **Stel de activiteit centraal en niet de taal.** Taal is een middel om de activiteiten uit te voeren. Het blijft een vrijetijdsmoment voor de kinderen en jongeren.
- > **Werk taaldrempels zo veel mogelijk weg** tijdens de activiteiten, zodat alle kinderen en jongeren die willen, kunnen meedoen.
- > **Bied zoveel mogelijk interactie**, spreek- of andere taalkansen aan zoals luisteren, begrijpen,... Dit kan tussen de teamleden en de kinderen maar ook tussen de kinderen onderling. Zo zullen de kinderen meer taal oppikken.
- > **Pas je aanbod aan aan de leefwereld** van de kinderen en jongeren. Wat leuk is voor een 6-jarige, past niet meer in de leefwereld van een 12-jarige en omgekeerd.
- > Kinderen en jongeren moeten voelen dat taal leuk is en niet enkel zijn nut heeft binnen een schoolcontext. Ze moeten een emotionele band krijgen met de taal en weten dat je ook **plezier kan maken in die taal**.

Ter inspiratie:

- DVD [Alaboembasa](#)?! Speelste taalstimulering in de vrije tijd.
- [Zomerprikkel](#)s. Taalstimulerende activiteiten voor zomerscholen Nederlands voor anderstaligen nieuwkomers en taalzwakke kinderen en jongeren.
- [DNA taalspeler](#). Meertaligheid op het speelplein.
- [Speel met spel](#). Da's Chirotaal.
- Dropbox, AgII. Online platform, waar zomerscholen in West-Vlaanderen online materiaal kunnen uitwisselen.

² Roels B, Taalstimulering bij kinderen en jongeren in hun vrije tijd; Kruispunt Migratie-Integratie. Sinds 1 januari 2015 behoort het Kruispunt Migratie-Integratie tot het Agentschap Integratie en Inburgering.

³ Roels B, Taalstimulering bij kinderen en jongeren in hun vrije tijd; Kruispunt Migratie-Integratie.

2.11. Zorg voor een krachtig partnerschap met ouders

Goede samenwerking tussen begeleiders van de zomerschool en ouders heeft een positieve impact op het welbevinden en de motivatie van kinderen, jongeren en hun ouders. Alle zomerscholen in West-Vlaanderen erkennen het belang van ouderbetrokkenheid, al is dit niet altijd evident. Naargelang je doelstellingen en andere gemaakte keuzes kunnen ook de verwachtingen ten aanzien van de ouders variëren. Je kan op drie momenten contact leggen met de ouders:

- Voor de aanvang van de zomerschool
- Tijdens de zomerschool
- Bij het slotmoment van de zomerschool

2.11.1. Voor de aanvang van de zomerschool

Op basis van het uitgewerkte inschrijvingsbeleid zetten een aantal zomerscholen nog **voor de start van de zomerschool** in op ouderbetrokkenheid. Dit gebeurt aan de hand van een **gesprek** met de ouders, al dan niet in een contacttaal of met een tolk. Een tolk kan je aanvragen via het Agentschap Integratie en Inburgering.

Tijdens dit inschrijvingsgesprek kan een **inschrijvingsfiche** je houvast bieden. Let erop dat de inschrijvingsfiche **toegankelijk** is voor alle ouders (zie 2.7. communicatietips).

Je kan eventueel een **huisbezoek** inplannen om dit gesprek te voeren. Een huisbezoek wordt vaak uitgevoerd door een zorgcoördinator, brugfiguur onderwijs en/of coördinator van de zomerschool. Hierbij is het belangrijk dat er een zekere vertrouwensrelatie is en het huisbezoek binnen een veilige context kan plaats vinden. Tijdens dit eerste gesprek is het belangrijk om **goed te communiceren** over jouw verwachtingen bij deelname aan de zomerschool, maar ook te polsen naar verwachtingen van de ouders. Dit is ook een moment waarbij je kan afoetsen hoe ouders naar taalverwerving kijken en wat het aanbod van de zomerschool is, bv. speelse aanpak, praktische informatie, minder focus op schoolse taal,...

2.11.2. Tijdens de zomerschool

Tijdens de eerste dag vindt in sommige zomerscholen de **effectieve inschrijving** plaats. Dit is een uitgelezen kans om ouders een **rondleiding** te geven op de locatie.

Meerdere zomerscholen zetten tijdens de zomerschool in op een dagelijks warm onthaal voor ouders en kinderen. Het onthaal is soms de eerste ontmoeting met het publiek en kan dus erg bepalend zijn.

Tips rond onthaal en verwelkoming:

- > Stel elke dag een verantwoordelijke aan.
- > Zorg ervoor dat de teamleden herkenbaar (bv badge, T-shirt,...) zijn. Zo zijn ze gemakkelijk aanspreekbaar.
- > Een warm onthaal kan ook de ontmoeting tussen ouders onderling versterken. Door bijvoorbeeld een tafel met koffie en thee te voorzien, nodig je mensen uit om even te blijven.

2.11.3. Slotfeest

De meeste zomerscholen betrekken ouders ook gedurende de zomerschool aan de hand van een **slotfeest** waar het resultaat van hun werk getoond wordt. Daarnaast worden ouders ook actief gevraagd om mee activiteiten te **begeleiden of over de middag mee te helpen met de lunch**.

Uit de praktijk:

“Wij kiezen al van in het begin voor de combinatie kinderen én ouders, omdat we ook de ouders het ‘spelenderwijs Nederlands leren’ willen aanbieden. We passen de uren van de ‘les’ aan te aan de uren van de speelpleinwerking, zodat ouders makkelijk hun kinderen kunnen ophalen. We proberen ook via de speelpleinwerking taalspelletjes in hun programma te laten opnemen en wisselen de ‘lessen’ dus af met de gewone speelpleinwerking. Vorig jaar werkten we ook samen met de bibliotheek en organiseerden we spelnamiddagen voor kinderen, waarbij de ouders dan les kregen in een lokaal in de bib. Alles wordt eigenlijk op elkaar afgestemd.”

Zomerschool Ieper

Voor de aanvang van de zomerschool:

“Het warm onthaal begint eigenlijk reeds VOOR de start van de zomerschool. De zorgcoördinatoren spelen een belangrijke rol bij de aanmelding en inschrijving van de kinderen. Zij maken een eerste brugje met de ouders. De brugfiguren die deelnemen aan de zomerschool bellen alle ouders op een aantal dagen voor de zomerschool effectief van start gaat. Dit is noodzakelijk, omdat het gaat om een kwetsbare doelgroep die op vlak van taal, cultuur en prioriteiten vaak niet zo vertrouwd is met het ‘schoolse gegeven’. We benadrukken het belang van tijdig en consequent aanwezig zijn.”

Tijdens de zomerschool:

“Er is tijdens de zomerschool een aanwezigheidslijst en er wordt nogal aanklampend gewerkt bij afwezigheden. Het warm onthaal tijdens de zomerschool is essentieel! We proberen de ouders te bereiken door ‘s morgens, wanneer ze de kinderen brengen, een koffie en een koekje aan te bieden maar vooral: een luisterend oor te bieden. In het begin verloopt dat contact meestal wat moeizaam (ook omwille van de taalbarrière), maar naarmate de dagen vorderen voel je wel dat het vertrouwen groeit.”

Slotfeest:

“Het enthousiasme van de kinderen straalt vaak ook af op de ouders en we proberen alle ouders te bereiken op een slotmoment, de laatste middag van de zomerschool. Op dat moment worden de andere leerkrachten en zorgcoördinatoren ook uitgenodigd. Op die manier is er ook terug contact met de ouders en kunnen de begeleiders die de zomerschool geven ook contact leggen met hen. We proberen indien mogelijk te werken met leerkrachten van de Kortrijkse basisscholen zodat de ouders ook al een vertrouwd gezicht zien en zodat achteraf, als de school terug begint, je het contact kan verderzetten.”

Zomerschool Kortrijk

“Tijdens de Wiebelweek proberen we op tal van manieren de ouders te betrekken. Voor de aanvang van de Wiebelweek gaan we op huisbezoek: zo kunnen ouders de medewerkers leren kennen.

's Middags krijgen de kinderen een middagmaal. Ouders die willen, kunnen over de middag mee helpen begeleiden. Gemiddeld komen er dagelijks 6 à 7 ouders helpen. Dit wordt als heel waardevol ervaren omdat de ouders elkaar en de begeleiding leren kennen. De ouders kan je af en toe inzetten om dingen uit te leggen aan de kinderen in hun thuistaal.

De laatste namiddag voorzien we een afsluitfeest. De kinderen kunnen zingen, dansen, optreden en de ouders komen kijken.

Ouders kunnen ook elke dag een bezoek brengen aan de Wiebelweek tussen 10-12u.

We voorzien ook een ouderdag. Ouders worden uitgenodigd om een dag mee te draaien in de Wiebelweek. 's Morgens ondersteunen ze mee de kinderen, 's middags is er een picknick voorzien en in de namiddag een informatief spel voor de ouders."

Wiebelweek Roeselare

Fiche voor een huisbezoek

Taalsprong Tielt

2.12. Bepaal de rol van de thuistaal

Hoe je binnen de zomerschool omgaat met de thuistaal, heeft een belangrijke invloed op het welbevinden van het kind. Het heeft ook een grote impact op de verwerving van het Nederlands en op de betrokkenheid van de ouders.

Een doorgedreven aandacht voor de taalstimulering van het Nederlands en een positieve houding ten opzichte van andere thuistalen sluiten elkaar niet uit. In de buitenschoolse taalstimulering zijn er veel kansen om de moedertaal van kinderen met een migratieachtergrond positief te benaderen, een meertaligheid als een verrijking te zien..⁴

Welke keuzes kan je maken?

Afhankelijk van de doelstelling die je voorop stelt met de zomerschool kan je ook een bewuste keuze maken over het inzetten op een specifieke taal. Er zijn een aantal mogelijkheden:

- Inzetten op het Nederlands
- Inzetten op het Nederlands en de thuistaal toelaten
- Inzetten op het Nederlands en inzetten op alle thuistalen

Welk advies geef je aan ouders?

- Praat met je kind in de taal die je het best beheerst.
- Breng je kind in contact met zoveel mogelijk Nederlands buiten huis, bv. sportclub,...
- Sta positief ten opzichte van alle talen.
- Spreek met je kind over talen die zijn of haar klasgenootjes spreken en laat je kind vertellen over hoe hij/zij het ervaart om meerdere talen te spreken.

⁴ Piet van Avermaet, Centrum voor Taal en Onderwijs (CTenO), taalstimulering in de vrije tijd.

- Het is ook positief om zelf als ouder een cursus Nederlands te volgen of deel te nemen aan een praattaafel.

Een te strikte nadruk op het Nederlands en het verbod op de eigen thuistalen kan een omgekeerde effect hebben. Je kan voor de zomerschool een gemeenschappelijke omgangstaal kiezen en taalafspraken maken.

Welk advies geef je aan begeleiders?

- Werk binnen de contouren van de gemaakte taalafspraken.
- Wees positief ingesteld ten opzichte van alle talen en spreek hierover met de kinderen en jongeren.
- Straf een kind niet als het zijn thuistaal spreekt, maar motiveer hem/haar om Nederlands te spreken.
- Spreek in duidelijke taal en vermijd het gebruik van dialect, beeldtaal, ...
- Probeer de kinderen en jongeren een zo'n taalrijk mogelijk aanbod te bieden.
- Laat je begeleiders een vorming 'taalverwerving in een meertalige context' volgen.

Tip: Het Agentschap Integratie en Inburgering biedt vorming aan rond taalverwerving in een meertalige context.

Ter inspiratie:

- [Meertaligheid, als talent en niet als probleem.](#)
- [Eerste hulp bij meertaligheid: 3 tips voor ouders.](#)
- www.meertaligheid.be
- [Meertaligheid als realiteit op school onderzoek](#)

Uit de praktijk:

"We proberen de kinderen te motiveren om Nederlands te spreken. De thuistaal wordt toegestaan wanneer je anders moeilijk/niet kan communiceren. Bij conflicten staan we toe dat kinderen in hun eigen taal communiceren en laten we, indien mogelijk, een ander kindje tolken. Tijdens het onthaalmoment leren we wel hallo zeggen in de verschillende talen. Tijdens spontane, losse momenten leren de kinderen vaak woordjes van de animatoren."

Babbelkamp Izegem

"Er is niet echt een beleid uitgewerkt rond de thuistaal, maar de vrijwilligers spreken altijd Nederlands. Indien er personen/kinderen zijn die te weinig Nederlands kennen, vertalen andere aanwezigen wel voor hen."

Zomerschool Ieper

2.13. **Motiveer, evalueer en stuur bij**

Ondersteuning

Het is interessant om als zomerschool een individueel ondersteuningsaanbod voor nieuwe of bestaande teamleden te organiseren.

Bij het Agentschap Integratie en Inburgering kan je een aantal vormingen aanvragen:

- Omgaan met diversiteit
- Omgaan met talendiversiteit
- Taalverwerving in een meertalige context
- Duidelijke taal
- Interculturele communicatie

Blijven motiveren

Het is belangrijk om de monitoren/begeleiders te bedanken en te blijven motiveren. Dit kan eventueel door ze in de bloemetjes te zetten tijdens de Week van de Vrijwilliger, een groepsactiviteit na de zomerschool te organiseren, te polsen hoe het gaat, ze te vergoeden, ...

Evaluatie

Het is zinvol om de deelnemers een evaluatie te laten maken van de zomerschool – bij voorkeur mondeling na iedere dag of op het einde van de zomerschool.

Laat ook de begeleiders een evaluatie maken van de dagen die ze begeleid hebben. Organiseer dan een gezamenlijk evaluatiemoment met de begeleiders waarbij je alle evaluaties overloopt en indien nodig de doelstellingen bijstuurt.

Stuur indien nodig de oorspronkelijke doelstellingen bij. Kijk hierbij naar enerzijds de veranderende context (instroom in je gemeente, behoeftes van de doelgroep, ...) en anderzijds naar de realisatie van de doelstellingen. Stel je regelmatig de vraag of je met de activiteiten die je aanbiedt de vooropgestelde doelstellingen bereikt. Als dit niet (meer) het geval is, stuur dan de aanpak of de doelstellingen bij.

Organiseer een intervisiemoment tijdens en na de zomerschool. Denk na over wie dit kan leiden of ondersteunen. Een intervisiemoment kan zorgen voor een uitlaatklep en uitwisselingsmoment. Je leert andere manieren en mogelijkheden kennen, ervaringen uitwisselen. Als je een intervisiemoment inlast tijdens de zomerschool, bv. ergens in de helft, kan je inspelen op zaken die moeilijk lopen en is bijsturen zeker nog mogelijk.

Als je een **evaluatie** na de zomerschool organiseert, zorg er dan voor dat de werkpunten meegenomen worden naar volgend jaar.

Ter inspiratie:

- Hoe kan je ervoor zorgen dat een evaluatie zorgt voor verandering op een speelpleinwerking: [Infofiche](#) van speelplein.net.

- Wat doe je als het functioneren van je animatoren niet loopt zoals je had gehoopt:
Infofiche.

Uit de praktijk:

“De studenten worden geëvalueerd aan de hand van het formulier van VIVES. Zelf zit ik samen met de studenten om het kamp te evalueren en werkpunten te noteren, ... We proberen dan ook zoveel mogelijk de werkpunten aan te pakken.”

Babbelkamp Izegem

“Tijdens de werking gebeuren er meerdere korte evaluaties met de monitoren. Deze informatie wordt vervolgens achteraf ook meegenomen naar de evaluatie met de leerkrachten. De evaluatie is in samenspraak met de betrokken beroepskrachten en de leerkrachten. De evaluatie focust zich op zowel praktisch niveau (locatie, uitstappen, bussen, ..) als op inhoud, onderlinge afspraken, relatie met de monitoren, het welbevinden van het team, de kinderen, de ouders, ... Deze evaluatie vindt plaats een tweetal maanden na de werking en wordt gebruikt als basis voor de startvergadering van de volgende werking.”

Wiebelweek Roeselare

3. Overzicht bestaande zomerscholen (januari 2018)

Waar	Naam	Doelgroep	Contactgegevens
Brugge	Zomerschool	Anderstalige nieuwkomers	Vzw Integraal
		6-12 jaar	integraal@pandora.be 050 67 55 80
Oostende	Zomerschool Nederlands	Anderstalige nieuwkomers	Vzw Samen Divers
		6-16 jaar	samendivers@sdv.be 059 50 78 51
Roeselare	Wiebelweek	Anderstalige kinderen	Vrijtijdspunt stad Roeselare
		5-11 jaar	Vrijetijd@roeselare.be 051 26 24 00
	Zomerspurt	Anderstalige jongeren	Vrijtijdspunt stad Roeselare
		12-20 jaar	Vrijetijd@roeselare.be 051 26 24 00
Kortrijk	Zomerschool Kortrijk	Anderstalige nieuwkomers	Björn Van Hamme
		5-11 jaar	Bjorn.vanhamme@kortrijk.be 056 27 72 92
	Zomer OKAN	Anderstalige nieuwkomers	Björn Van Hamme
		vanaf 12 jaar	Bjorn.vanhamme@kortrijk.be 056 27 72 92
Tielt	Taalsprong	6-12 jaar	Stad Tielt taalsprongtielt@gmail.com 051 40 41 10
Izegem	Babbelkamp	6-12 jaar	Stad Izegem

			Fee.wydaeghe@izegem.be 051 33 73 34
Ieper	Zomerklas kinderen en volwassenen	Anderstalige kinderen en volwassenen	Stad Ieper davy.bauwen@ieper.be 050 63 08 00
Menen	Vakantiebabbel	Anderstalige kinderen 5 tot 8 jaar	CAW Zuid-West-Vlaanderen Isabel.muylle@cawzuidwestvlaanderen.be 0478 58 39 31
Knokke-Heist	Taalkriebels	Anderstalige kleuters 2 ^e en 3 ^e e kleuter	Gemeente Knokke-Heist spelotheekdewip@gmail.com 050 63 08 00
	Taalbad	Anderstalige kinderen 6-12 jaar	Gemeente Knokke-Heist spelotheekdewip@gmail.com 050 63 08 00
Harelbeke	Zomerschool Harelbeke	7-8 jaar	Stad Harelbeke bren.derycke@harelbeke.be 056 73 33 34
De Panne	Zomerschool De Panne	5-9 jaar	Gemeente De Panne stiene@depanne.be 058 42 21 94

---

4. Interessante links

Algemeen:

- [Taalstimulering bij kinderen en jongeren in hun vrije tijd](#)
- [Taalinitiatieven voor anderstalige kinderen in Oost-Vlaanderen](#)
- [Omgaan met meertaligheid](#)
- [Taalstimulering](#)
- [Les in taal](#)

Methodieken en materiaal:

- [Documentatiecentrum Atlas](#)
- [Materialenbank NT2](#)
- [Tumult: biedt cursussen voor startanimatoren die nieuw in België zijn aan.](#)
- [Speelpleinwerking](#)
- [Speelbank](#)
- [Speel plezier methodieken](#)

Communicatie

- [Pictogrammen](#)
- [Klare taal rendeert](#)
- [Oefenkansen Nederlands in West-Vlaanderen](#)
- [Vlaams steunpunt vrijwilligerswerk 'Vlaanderen Vrijwilligt'](#)

5. Referenties

Roels B., Taalstimulering bij kinderen en jongeren in hun vrije tijd; Kruispunt Migratie-Integratie.

Taalstimulering in de vrije tijd, taalinitiatieven voor anderstalige kinderen in Oost-Vlaanderen-draaiboek, Odice.

Van Den Branden K,(2011). Nieuwsbrief Taal en onderwijs: Taal stimulerend jeugdbeleid buiten de school;

Agentschap integratie en Inburgering, Een divers publiek bereiken-vrije tijd

Thibaut K.,(2013-2014). Ouderbetrokkenheid: toegespitst op een speelpleinwerking; (Bachelorproef). Kortrijk: Howest Bachelor sociaal werk: Sociaal-Agogisch werk.

Lenaerts, L. en Y. Wauthier, Geen pANiek. Snel op weg met anderstalige nieuwkomers

Van der Linden, E. en F. Kuiken. Het succes van tweetalig opvoeden. Gids voor ouders en opvoeders.

Devlieger, M., C. Frijns, S. Sierens, & K. Van Gorp (2012) Is die taal van ver of van hier? Wegwijs in talensensibilisering, van kleuters tot adolescenten. Leuven: AccoPraktijkgerichte literatuurstudies onderzoek

Versteden, P. (2013) Anderstalige nieuwkomer én speelpleinanimateur. 'Het 'echte' Nederlands leerde ik van de kinderen.' (PDF-document) In: Nieuwsbrief Taal & Onderwijs, jrg. 4, nr. 17

COLOFON

Sarah Furniere - Siska Goubert

Consulent onderwijs – consulent taalpromotie

////////////////////////////////////
Het Agentschap Integratie en Inburgering ondersteunt het Vlaams integratiebeleid. In het Agentschap vind je alle diensten voor integratie, inburgering, sociaal vertalen en tolken, en de Huizen van het Nederlands (behalve de diensten in de steden Gent en Antwerpen, en het Huis van het Nederlands Brussel). Het Agentschap is een private stichting en werd in 2013 opgericht door de Vlaamse overheid als extern verzelfstandigd agentschap. Meer info vind je op www.integratie-inburgering.be.
////////////////////////////////////